

Българският народ и евреите **Ангел А. Радев**

Предговор

В България до скоро имаше хора, а може би и днес ще се намерят неколцина, които да твърдят, че за българския народ никога не е съществувал еврейски въпрос. Че през последните години той бил изкуствено поставен и то не толкова като израз на здравите разбирания на българския народ, а като подражание от чужбина.

Тази книга си е поставила точно за задача да докаже, че нашия народ много отдавна е имал разбирането какво еврейски въпрос в България, съществува и трябва да намери своето разрешение. По най-непосредствения начин -- чрез своето народно творчество, българинът е поставил еврейския въпрос във всички негови плоскости - расова, икономическа и социалнополитическа.

Тежка е наистина народната дума. Но тя е и справедлива. Нейната справедливост не може да бъде покрита от звъна на монетите, щедро раздавани от евреите, за да прикрият поразите, които нанасят в живота на нацията. Честта на истинския българин, който се възпява в народното творчество, стои по-горе от всички примамки, с които евреите искат да го отклонят от жизнения му път.

Прочетете искреността и жаждата за самозапазване и национална защита, които лъхат от всяка дума, която народа е посветил на евреите. И сами преценете дали в България и сред здравата част на българския народ съществува еврейски въпрос, или той е изкуствено построение, по подражание на времето. И всички българи ще бъдат убедени, че здравият инстинкт на българската нация много отдавна е прибягнал към своята защита със средствата, които тогава е притежавал.

Кл. Далкалъчев

Българският народ и евреите

Едва ли има друг народ, който да има толкова изтънчено, болезнено чувство за своята народност, както българския. За него опазването на народността, на вярата, на езика, са нещо свято. Българинът през всички минали епохи, както и днешният здраво прикрепен към земята селянин, не говори за християнска вяра, а за българска вяра. За него всеки предател на вярата е и предател на народността, всеки вероотстъпник е и родоотстъпник. Като имаме предвид тази страна на българската душа, ще ни стане ясно, защо той презира ония чужденци, които са се настанили на неговата земя, не само защото са му чужди по народност, но чужди и по вяра. Той ревниво пази своята самобитност. За него всяко вмешателство в обществения му и патриархален живот е равносилно на предателство към целостта и възхода на

Евреите са нашето нещастие!

нацията. В неговата душа расте вродена ненавист към тия, които искат да се възползват от благодатната му земя, която Бог му е дал и която той е оплодил със своята кръв и пот.

Такова е отношението на нашия народ още от най-ранни времена и към еврейството, свършено чужд елемент сред неговия патриархален живот.

Душата на нашия народ е отразена в неговото народно творчество. По особено изразителен начин той е изказал своето разбиране и отношение по всички въпроси, които са го вълнували. Народното творчество е хранилище на народна мъдрост и нетленни истини.

Народният певец е схванал много добре стремежа на еврейския народ не само към обсебването, но и към разрушаването на националните светини:

**“Че се фалил жълт чифутин,
Да собере три илади войска,
Да ги води чиста Света Гора.
Да разбие Хилендар манастир,
Да потроши куни и кърстове,
Да обере злато, бяло сребро”.**

(Сборник народни умотворения кн. 5)

В разбиването на манастира и потрошването на “куни и кърстове”, нашият народ символизира стремежа на еврейството към унищожаване на национални духовни и ценности. Манастирът оная светиня, в която се въздава благодарност за божията милост, е обект на грабеж. В обирването на “злато, бяло сребро” е подчертана друга една особеност на евреите-безогледното забогатяване. Дори ако пътят към това богатство води през “Хилендар манастир”. За тях няма почтени и непочтени средства, има само едно средство и то е: да се забогатее. (За справка всички валутни афери у нас се вършат изключително от евреи).

Същият мотив, на посегателство към народни светини, е подчертан и в народната песен-“Еврейче купува Света гора”(Сборник народни умотворения кн. 13 стр. 123).

**“Прудава са мамо,
Залага са мамо,
Чиста Света гура,
Никуй ми са мамо,
Найм ни наема,
Да си купи мамо,
Чиста Света гура”.**

И кой християнин може да се реши да направи това? Кой може да има смелостта да може да купи “Чиста Света гура”, нали това е светотатство и

Еврейците са нашето нещастие!

бохухулство? Нали върху него и целия му род ще се изсипе проклятието божие? Но има един, който не държи на божията клетва”

**“Чи са и наелу
Най-младу иврейчи:
То си купи мамо,
Чиста Света Гура”.**

Той, ” Най-младу иврейчи: ”, който няма нищо общо с българската самобитност, който няма никаква връзка с духовния живот на българския народ може да посегне и да закупи “Чиста Света Гура”.

Българският народ е особено много ревнив към опазването на своя род. Ненапразно той има поговорки като тая: ”И куче да вземеш гледай да бъде от сой”. Толкова е строг той, когато подбира жених за своята девойка, или невеста за своя момък. Двойно повече е ревнив, ако става въпрос за кръвосмешение с чужда, не българска кръв. Там се изсипва цялото проклятие, не само на близките, но и на целия народ. Женитбата с чужденец или чужденка е срам и позор, особено ако той е и евреин:

**“Мама Неделя годева,
За друга вяра аврейска,
Аврейска вяра, чуфутска.
Неделя плаче та неще:
-Неща си, мамо, аврее,
Аврее, пусти чуфуте,
Аврейска вяра галатна”.**

(Сборник народни умотворения кн. 14 стр. 51)

В тази копривщенска песен-“Неделя оженват за евреин е показано много ярко накърненото честолюбие на българката, когато искат да я оженят за чужденец, а особено, ако той е и евреин. Тя не иска “Аврее, пусти чуфуте”, защото тяхната вяра е “галатна”-покварена. Но въпреки нейната воля, тя бива оженена за евреин и отведена в еврейската къща. Неделя живее с мисълта да изтрие от себе си тоя позор, който и е нанесен с тая женитба:

**“Зльви, аврейки, аврейки,
Дайте ми влашко ноженце,
Ябулка да си разрежа,
Устата да си разблажа.
И аврейки я слушаха,
Та и ноженце дадоха,
Тя не разряза ябулка,**

Еврейците са нашето нещастие!

Но си са в сърце прободете”.

Смъртта за нея е желаната развързка, отколкото да бъде съпруга на “Аврее, пусти чуфуте”, нейната чест на българка е спасена, тя умира чиста като светица още в деня на сватбата.

**“Злъви, аврейки, аврейки,
Скоро майци ми кажете
.....
Да пали свещи лойови,
Да пали да се напали,
Да оди да се наоди,
По аврейски гробища”.**

Това е отплатата и на нейната майка, която е искала Неделя да се ожени за евреин. Сега “Да пали свещи лойови”, и всеки ден да ходи не по християнски, а “По аврейски гробища”.

Същият мотив оженването на Неделя за евреин е разработен в шуменско, но там тя е обрисувана, като девойка, която се съпротивлява и със сила:

**“Девет синджири скъсала,
Дуде ръце и тий вържат,
И девет була скъсала,
Дуде Ниделя прибулат”.**

(Сборник народни умотворения кн. 42 стр. 202)

Българинът, където и да бъде, той не променя своите схващания. Те са му вродени и живеят в неговата кръв. Те са, които крепят винаги неговото народностно съзнание. Ето, например, един мотив, подобен на другите, от Северна Добруджа. В песента “Насила омъжена за евреин”-(Сборник народни умотворения кн. 35 стр. 182)-Първан иска Манушка, но майка и го нещце и я годява тайно и против волята и за богат евреин. Когато да стане сватбата, Манушка се обесва в градината:

**“Мър ни та давам Пирвану,
Най та давам ивреюм,
Иврейчи, чутин болерин,
Със кило мери грушави,
.....
Призлязла и горния гърдинка,
Ръспасала синиж ивичка,
На ябълка им привърли,
Чи са Манушка убеси. ”**

Съреите са нашето нещастие!

И тук виждаме все същата развързка пред позорната женитба за евреин. Тук също е подчертано болезненото чувство на българката за опазване своята национална чест.

Не е такова схващането на нашия народ, само когато се отнася за женитба на българка за евреин. Той е също така непримирим, също така позорно и срамно е да се ожени българин за еврейка. Песни, които третираят такива мотиви, характерно е за тях, че предложението за женитба идва винаги отстрана на еврейката, която се влюбва в ненагледната хубост на българина и иска да го купи с пари. В народната песен: "Еврейка иска да купи Калуциния брат"(Сборник народни умотворения кн. 13, стр. 134) е развит следният мотив: Калуциният брат е затворен от девет години в тъмница. Богата еврейка предлага на сестра му, понеже той е много хубав, да го откупи и да го вземе за съпруг. Ето и думите, с които той отговаря на това предложение:

**“Стоян Калуци думаше:
-Кълуце, сестро мума убава,
Девет гудини, мъри, как сида,
И нощи девет, мъри, сидявам,
Ала иврейка, мъри ни водвам.”**

В тетевенско са още по непримирими. Същият мотив е разработен по следния начин:

**“Сестро Тудорке, хубава,
Девет съм годин седал,
Оште ща девет да сада,
Мома чефутка не земам,
Чефутка жълта еврейка,
За жена за стопаница;
Не шта я ни за орфане”.**

(Сборник народни умотворения кн. 31, стр. 196)

Не само, че предпочита да лежи в затвора, отколкото да се ожени за “Мома чефутка”, не само че я неще за “За жена за стопаница”, но той не я иска дори и за “орфане”-за слугиня!

Ето, ясно изразено схващането на Българския народ по женитбата на българка с евреин и на българин с еврейка. Никой не му е чел лекции по расова хигиена. Никой не му е говорил за неговите доминантни качества, които не бива да се подлагат на кръвосмешение, с една народност, която има напластени в кръвта си много ниски инстинкти. Той сам го чувства това. Той сам най-ревниво пази тъй наречената напоследък расова хигиена и всяко престъпване, трябва да бъде

Евреите са нашето нещастие!

изкупено със смърт, за да се запази народната традиция, за да се запази националната чест неопетнена. Тъй брани своето оня, който е приведен над плуга, над сърпа и диша парите на хлебородните нивя, на българската майка земя.

Какво можем да кажем за ония, които напоследък сключиха бракове с евреи и еврейки? Дали те могат да се числят към българската народностна общност, или трябва да ги смятаме като отдавна излезли извън нея? По-добре е второто, защото по преценката на народа, вероотстъпника е и родоотстъпник.

За народният певец евреите съвсем не са беден и страдащ народ. Той е виждал навсякъде подчертано тяхното богатство. Виждал е, че парите, златото, ”дюкяните и стоката” са в техни ръце. И като нямало как да се обясни това той е мислил, че и самото провидение има пръст тука:

“Кога Господ одил по земната срещнал еднаж един евреин и го поканил дидат заедно на някое място: ”Айде готов ли си да пойдеш? ”, Рекъл му Бог.

-Азър съм, Господи, сък-съг чу веднага ама пари еве бър пари броим! ”

И Бог го благословил: ”До век пари да броиш! ”

(Сборник народни умотворения кн 32, стр 593)

Но това наивно обяснение, не е могло да задоволи наблюдателното око на българина. Неговият прозорлив ум е виждал еврейската хитрост и подлост, с която те безогледно си служат, само и само да могат да обсебят повече материални блага за себе си. Те не могат да се радват на чуждото преуспяване. За тях то е обект на завист и злоба, обект на обсебване. В народната песен : ”Петър сираче сдобива богатство и прави облог с евреи” (Сборник народни умотворения кн 38стр 119 от с. Бяла Черква) е разработен следния мотив: Остава Петър сираче и когато отива в гората да сече дърва, от една хралупа излиза змия, която му проговорва с човешки глас и му дава ”кемер” с жълтици, за да забогатее. Самата тя се превръща в сребърно дърво сред неговите двори. Всички се радват на забогатяването на сирачето, само:

**“Чифути кърил ни стат,
Чи му двориту напърват,
И си Петра пупитват”.**

Само те му завиждат. Само те искат да разберат, откъде е придобил всичко това и да му го вземат. Хващат се на облог, да познаят от какво семе е сребърното дърво. За да успеят те си служат с най-долни средства:

**“Чуфутчи, младу иврейчи,
На тавана си е качилу,
Сички, што рекли, дочулу”.**

Еврейците са нашето нещастие!

Ето средствата, с които може да се забогатее и с които си служи еврейският народ. Подмолното действие е, което винаги ги отвежда към целта им. Неискреност и коварство, хитрост и лъжа, винаги съпътствуват техния успех. Тия техни характерни черти са предадени още по-точно в народната приказка-“Способностите на циганите и евреите”(Сборник народни умотворения кн 12, стр. 184)Тая приказка има още по-силно и подчертаващо значение, като се има предвид, че сборникът, в който е публикувана е издаден в 1896 год. Самата приказка е слушана в 1895 година във Велес. А в съзнанието на Българския народ се е оформила вероятно, много по-рано от тогава, от когато той е влязъл в контакт с евреите и е опознал техните характерни черти. Ето и един цитат от самата приказка:

“Ги нареди царот, един това да сработи, друк онова, на сите им даде семе, да иа насеят земната и на чивутите им даде-“Како да сториме да не никне оти ако сега никне, къде ни терайат за секой пат да сейме енджеми, да го свариме и да гъи насеиме нивите, та да не никне ни у векот”.

Те не могат да се примирят с мисълта, че трябва да се отдадат на черен труд. За тях обработването на земята е нещо омразно. Те искат да скорят хитрост, с която да се отърват завинаги от това задължение. И в същата приказка завършва нашият народ:

“Чивутите сакай гъй ни ти за сарафи, за альшвериши, за лагъй: прашай го ти къде е : “иа татко ти иа брат ти тука ли е? ”-“не знам” или “няма го тука” къде ти рече, къде те излаже, шу, да не ти каже право”.

Колко хубаво и точно е изобразил народният певец техните наклонности. Търси ги тях само за сарафи, за търговия и лъжи. Евреинът винаги ще те излъже, само да не ти каже истината.

Лъжата, подлостта и мошеничеството на еврейския народ са подчертани и в други народни песни. От това може да се направи заключение, че тия черти са били схванати от нашия народ, като едни от най-характерните за тях и за това те са обект на множестов варианти. Обикновено евреите си служат с облог и за да спечелят облога с нечестни средства:

**“Голям съм кавул направил,
Със мръсна вяра аврейска,
Ако или за ден, да дойде,
Да земам нива, да земам,
Девет дукивна са стока,
Десет дукина да зема,
Със ситен дребен маргарит”.**

(Сборник народни умотворения кн. 25)

Евреите са нашето нещастие!

Такъв облог е сключил Богдан с “мръсна вяра аврейска”, да отиде за един ден до Цариград и да се върне. Ако това стори той ще може да вземе тяхното богатство, което те му залагат срещу баса, ако ли облога не изпълни:

**“Либе, Петкано, Петкано,
Ако ли ида, не дойда,
Еврее да ме изуземат,
Къщата с покъщнината,
И тебе с дете Аврама”.**

Докато Богдан разчита на себе си и на своя вран кон, който ще го отнесе за ден до Цариград и ще се върне:

**“Еврее писмо пратило,
Далеко иу Цариграда,
Богдана да си утровят,
Петкана да си изуземат,
Петкана с дете Аврама”.**

Никога те не се явяват на полето на честта. Никога те не се състезават със своята смелост, храброст и сила, защото те им липсват. За тях е най-лесно да си служат с непозволени и тъмни средства, които владеят с най-голяма тънкост. Ниският духом е и отмъстителен. В него не може да се роди и да закрепне никакво благородство. Техният закон “Око за око, зъб за зъб” не е убягнал от окото на народния певец. Защото той не е само един писан закон, но е нещо, което е вродено в кръвта им:

**“Сестро Милице, Милице,
Пуни ми дворе Иеврее!
Загинало е иеврейче,
Секаиат глава за глава!”**

(Сборник народни умотворения кн32. стр 526).

Евреите са и надменни. Те не ценят личното достойнство на другите. За тях Българският народ е прост и неук, с когото могат да се подиграват. Това лично оскърбление Българският народ го е предал в приказката:

“Евреин и поп за местопребиваването на Бога”
(Сборник народни умотворения кн. 12, стр. 181 от Габрово).

Еврейците са нашето нещастие!

“Идин поп и идин чифутин кумшии къде биле се събрали на къвинету, чифутина рекъл да се погаври с попа, заштоту попа бил прост, а пък чифутина дяволит, каквито са си и досега чифутите гъваули и гледат да се подиграват с чилияка”.

Такива са си и досега казва народният певец, те гледат да се подиграват и да се гаврят. Това не може да бъде в никакъв случай отношение на хора, които се чувстват привързани към дадена нация. Защото в общия облик на нацията, те ще чувстват и своя дял. За евреите българският народ и българската култура са им били винаги чужди и тяхното отношение е било само подигравателно, или с оглед на себично ползване. Но никога не и с желание да допринесат нещо за нейното обогатяване. Те се отделят в свои общества. Дори и съжителството им е отделно. Еврейските “махали” са отделени от българските. В народната песен-“Евреи ги чума не хваща”-(Сборник народни умотворения кн 42, стр 257 от Шуменско), след като се говори, че е слязла Холера от Балкана:

**“Иодогоре, мамо, слизаше,
Иулера с тежка бола.”**

Тази холера ще мори юнаци и девойки и затова майката съветва своя син така:

**“Чи иди, сино чи иди,
Чи иди, мамо чи иди,
Иврейска махла далеко-
Ивреи ги чума не хваща”.**

Тук ясно е подчертано, че евреите живеят в друга махалаю, далеко от другите, толкова далеко, че тях чума не може да ги хване. Нима и на това не може да се възрази, че те са срасли с българската нация и с българската самобитност? Те, които живеят в отделни махали ; те които си служат с долни и нечестни средства, за да използват неговия труд за собствено забогатяване? Тия разсъждения не ни се налагат, защото отговорът им е тъй ясно изразен в народното творчество

Обаче чувствуйки своите нечестни дела, сами страдащи от подозрителност към себе си, те винаги носят в душата си една “базливост” , винаги са обладани от напълно оправдан страх, да не бъдат изобличени. В народната песен: “Марко и жълта чафутина” –(Сборник народни умотворения кн. 5)-след като се говори, че ще се събират хиляди евреи, за да ходят да ограбват Хилендарския манастир, казва се на края:

**“Ильадо са се жълте чафуте,
Чафуте са, много са бажливи,
Си ильадо од стра че изгианат”.**

Еврейците са нашето нещастие!

При все, че са хиляди, но те са много “Бажливи” и хилядите ще си изгинат от страх. Колко е благороден нашият народ! Той не им се заканва за това кошунство с клане или убийства. Не, той чувства тяхното нищожество и заявява със своя сочен хумор, ще си загинат сами от страх.

Ето отношението на нашия народ към еврейския въпрос. Ето отговора на българина на всички ония, които се опитват да поставят еврейския въпрос като изкуствено инсцениран у нас от наша, или от чужда пропаганда. Който познава езика на народното ни творчество, той знае много добре с какви чудно хубави поетични форми си служи нашият народ, когато иска да възпее образи близки или обични нему. Какви сравнения, какви епитети, какви умалителни и мили обръщения. В нито една от песните, в които се третира еврейска тема, няма подобно нещо. Навсякъде евреите са определни с имената: “жълте чефуте”, ”аврейска вяра чуфутска”, ”аврее пусто чуфуте”, ”чувутите”, ”чефутка”, и др. Ако някой мисли, че това са имена на мили образи, нямаме нищо против, да го приемаме това за истина. В нито една песен не е предаден образа на евреина, такъв, от който да лъха благородство или да извърши някакво народнополезно дело. Напротив, той е оня, който завижда на богатството на другите, който иска с мошеничество да ограби имота на българина. Той си служи само с лъжи и неистини, откъсант е от българската нация и никога не може да се приобщи към нея, той е чужденец, с когото всяко сродяване е позорно и заслужава заклеяване.

Такова е схващането на нашия народ за евреите. И то не датира от днес, от вчера. То се е оформило в неговата душа още от тогава, откогато той е влязъл в допир с еврейството и е опознал неговите народностни особености.

Ето защо и разрешаването на еврейския въпрос, намира най-топъл отзвук в душата на всеки българин, който е закърмен в чисто български дух, който носи в душата си традициите и разбиранията на своя народ.

Пред злодумците има думата българския народ!

Евреите са нашето нещастие!
